

Левковець С. В.

ВИМОГИ ДО СУЧАСНИХ ТЕРМІНІВ.

Терміни – це слова або словосполучення, які служать для позначення у мові спеціальних понять у тій чи іншій галузі.

Сучасна мова науки і техніки висуває до термінів певні вимоги : системність, однозначність, мотивованість, точність, відсутність синонімів. Системність є однією з найважливіших умов існування терміна. Термін називає поняття й займає конкретне місце у системі понять, яка є відбиттям або наукової теорії, або технічної класифікації, або узагальненої ідеї у певній галузі знання. Належність терміна до конкретної системи є його суттєвою ознакою, що відрізняє термін від звичайного слова. Термін є однозначним, якщо він називає тільки одне наукове або технічне поняття, а поняттю має відповідати тільки один термін. Термін завжди означає конкретне спеціальне поняття і в цьому сенсі є однозначним. Мотивованість — це така мовна форма терміна, яка допомагає зрозуміти поняття, що він позначає, без звертання до тлумачного термінологічного словника. Ця вимога не є головною, проте вона сприяє кращому усвідомленню та запам'ятовуванню терміна. За мовною формою термін може бути повністю мотивованим, частково мотивованим і немотивованим. Повністю мотивованим вважаються одноелементний термін, вибір якого пояснюється його дотермінологічним значенням, і багатоеlementний термін, елементи якого теж пояснюються їхніми дотермінологічними значеннями. Частково мотивованим є багатоеlementні терміни, частина елементів яких пояснена, а інша - ні. Немотивованим вважаємо математичний термін «ромб», тому що у перекладі з давньогрецької мови він має значення «дзига». З точки зору термінознавства усі терміни мотивовані. Ідеально мотивованим терміном може вважатися тільки той, що складається з назви об'єкта та однієї його характерної ознаки. Сьогодні велику кількість термінів створюють шляхом найменування всіх суттєвих ознак об'єкта термінування. Терміни мають бути точними. Але у термінознавстві існує поняття «хибномотивований термін». Такі терміни створюються з різних причин: хибне знання; зміна ознак поняття; перенесення назви предмета, явища на інший предмет, що має подібні, але інші ознаки; свідоме прагнення приховати знання дійсних ознак предмета; свідоме прагнення приховати знання дійсних ознак предмета. Точність термінів розцінюється як ступінь відповідності значення терміна і описаного ним реального об'єкта. Існування термінів з порушенням точності та термінів із невизначеними значеннями, а також відсутність наукового інструментарію вимірювання понятійної точності терміна позбавляє їх будь-якого наукового змісту

Терміни-синоніми в одній терміносистемі можуть заважати взаєморозумінню фахівців. Синоніми в термінології вважають явищем негативним. Така оцінка пов'язана з однією із найважливіших ознак терміна, яка передбачає відсутність у терміна синонімів. Терміни-синоніми не виконують стилістичної функції й не мають додаткових значень.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри українознавства і політології Сукачової Г. П.